

Av. Sevda VANÇİN

UNUTULMA HAKKI

FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2025

Nisan 2025

ISBN: 978-625-5957-32-0

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com
bilgi@filizkitabevi.com
Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

ÖNSÖZ

İnternetin hayatımıza hızlı bir şekilde girmesi ve her türlü bilginin hızlı bir biçimde kullanıcılara ulaşabilir olması ile bir takım temel hak ve özgürlüklerin yeniden araştırma konusu yapılmasını gerekli kılmıştır. İnternetin gelişimi ile birlikte özel hayatın gizliliği ve korunması hakkı, kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı, ifade ve haberleşme hürriyeti, basın hürriyeti gibi birçok hakkın sınırı tekrar gözden geçirilmiştir. Bu sınırlar göz önünde bulundurulurken kişisel veri kavramı ortaya atılmış ve kişisel verilerin korunması hakkı, unutulma hakkı gibi haklar gündeme gelmiştir.

Unutulma hakkı, kişinin dijital ortamda yer alan fotoğrafı, geçmiş yaşantısı gibi kişisel verilerinin kişinin kendi isteği üzerine bir daha geri getirilmeyecek şekilde ortadan kaldırılması ve kişinin dijital dünyada kendi aleyhine olan durumların unutulmasını isteme hakkıdır. Söz konusu hakka, ilk olarak Google v. Spain kararında yer verilmiştir. Daha sonra ise çeşitli uluslararası belgelerde unutulma hakkına değinilmiştir. Google'ın unutulma hakkına yönelik talepleri dikkate almaya başlaması ve karşıt görüşlerden de olsa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında unutulma hakkına dair terimlere yer verilmesi bu anlamda önemli bir gelişmedir.

Av. Sevda Vançin

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM UNUTULMA HAKKI, SÜJELERİ VE DOĞUŞ SEBEPLERİ

1.1. Unutulma Hakkının Tanımı	5
1.2. Unutulma Hakkının Amacı	6
1.3. Unutulma Hakkının Konusu	6
1.4. Unutulma Hakkının Hukuki Niteliği	8
1.5. Unutulma Hakkının Sınırı.....	10
1.6. Unutulma Hakkının Unsurları	13
1.6.1. Bilgi Unsuru	13
1.6.1.1. Bilginin Gerçek ve Doğru Olması.....	13
1.6.1.2. Bilginin Hukuka Uygun ve Alenileşmiş Olması	14
1.6.2. Kişi Unsuru.....	15
1.6.3. Zaman Unsuru	16
1.6.4. Mekân Unsuru	17
1.7. Unutulma Hakkının Doğuş Sebepleri.....	17
1.7.1. Unutulma Hakkının Ortaya Çıkışı.....	17
1.7.2. İnternetin Gelişimi.....	18
1.7.3. Verilerin Kolayca Kaydedilmesi ve Saklanabilmesi.....	19
1.7.4. Teknolojiyi / İnterneti Kullanma Zorunluluğu	21
1.7.5. İnternet Üzerine Giren Veriler Hakkında Arşiv Hizmeti ile Verilere Erişimin Mümkün Olması.....	22
1.7.6. Kişisel Verilerin Hukuka Aykırı İşlenmesi	22

İKİNCİ BÖLÜM MEVZUATIMIZDA UNUTULMA HAKKI

2.1. Anayasa Kapsamında Unutulma Hakkı.....	27
---	----

VI

2.1.1. Kişinin Maddi ve Manevi Varlığının Korunması ve Geliştirilmesi Hakkı	27
2.1.2. Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması Hakkı	28
2.1.3. Kişisel Verilerin Korunması Hakkı.....	30
2.1.3.1. Kişisel Verilerin Korunması Hakkının Hukuki Niteliği	33
2.1.3.2. KVKK Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması Hakkı	34
2.1.3.3. Unutulma Hakkı Kapsamında İlgili Kişinin Arama Motorunda Adı ve Soyadı ile Bağlantılı Olan Sonuçların Kaldırılması Talebine Dair Karar	36
2.2. Medeni Hukuk Kapsamında Unutulma Hakkı	38
2.2.1. Kişilik Hakkı Olarak Unutulma Hakkı	38
2.2.2. Blok Zincir Teknolojisinde Unutulma Hakkı	39
2.2.2.1. Blok Zincir Nedir?.....	39
2.2.2.2. Unutulma Hakkı ile Blokzincir Teknolojisi Arasındaki Bağlantı	40
2.3. Ceza Hukuku Kapsamında Unutulma Hakkı.....	41
2.4. 5651 Sayılı Kanun ve Unutulma Hakkı.....	45

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM UNUTULMA HAKKI VE TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER

3.1. Yeni Bir Hak; Unutulma Hakkı	49
3.2. Özel Hayatın Gizliliği.....	50
3.3. İfade ve Basın Özgürlüğü	52
3.4. İnsan Onurunun ve Saygınlığının Korunması	55
3.5. Manevi Varlığın Geliştirilmesi Hakkı.....	57
3.6. Bilgiye Erişim Özgürlüğü.....	59
3.7. Lekelenmeme Hakkı	60

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM YARGI KARARLARINDA UNUTULMA HAKKI

4.1. Genel Olarak	65
4.2. ABAD Kararı.....	66
4.3. “KPMG Ortağı” Davası ve “Arthur van M”. Davası	69
4.4. Wikipedia Davası.....	71
4.5. Asım BAYAR ve Veysel Bayar Kararı	73

4.6. Fürst-Pfeifer/Avusturya Başvurusu	74
4.7. Fuchsmann/Almanya Başvurusu	75

BEŞİNCİ BÖLÜM

UNUTULMA HAKKINI KORUMAYA YÖNELİK BAŞVURULACAK HUKUKİ YOLLAR

5.1. 5651 Sayılı Kanun'un 9. Maddesi Kapsamında Koruma	77
5.1.1. Uyar/Kaldır Yöntemi	78
5.1.2. Sulh Ceza Hakimine Başvuru	78
5.1.3. AYM'nin 9. Madde İle İlgili Pilot Kararı	79
5.2. 6698 Sayılı Kanun Kapsamında Koruma	81
5.2.1. Veri Sorumlusuna Başvuru	81
5.2.2. Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na Başvuru	82
5.3. TTMK ve TBK Kapsamında Kişiliğin Korunması	83
5.3.1. Hukuka Uygunluk Nedenleri	83
a) İlgili Kişinin Rızası	84
b) Üstün Nitelikli Özel Yarar	85
c) Üstün Nitelikte Kamusal Yarar	85
d) Kanun Emri	86
e) Meşru Müdafaa	86
f) Zorunluluk Hali	87
g) Hakkın Kullanılması	87
5.3.2. Manevi Tazminat Davası	88
5.3.3. Maddi Tazminat Talebi	90
5.3.4. Saldırı Tehlikesinin Önlenmesi Davası	92
5.3.5. Saldırının Durdurulması (Saldırıya Son Verilmesi) Davası	93
5.3.6. Tespit Davası	94
5.3.7. Cevap ve Düzeltme Hakkı	95
5.4. Unutulma Hakkına Getirilen Eleştiriler	97
SONUÇ	101
KAYNAKÇA	103

KISALTMALAR

ABAD	: Avrupa Birlięi Adalet Divanı
AAD	: Avrupa Adalet Divanı
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AİHS	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AY.	: Anayasa
AYM	: Anayasa Mahkemesi
CD	: Ceza Dairesi
CEDAW	: Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Yok Edilmesi Sözleşmesi
CNIL	: Fransa Ulusal Bilişim ve Özgürlükler Komisyonu
CRIN	: Çocuk Hakları Bilgi Ağı
DNA	: Deoksiribo Nükleik Asit
GDPR	: Genel Veri Koruma Yönetmelięi
KVKK	: Kişisel Verileri Koruma Kanunu
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
RTÜK	: Radyo Televizyon Üst Kurulu Yayın İlkeleri
SPSS	: (Statistic Packets For Social Sciences) Sosyal Araştırmalar İçin İstatistiksel Program Paketi
TGC	: Türkiye Gazeteciler Cemiyeti
TMK	: Türk Medeni Kanunu
TCK	: Türk Ceza Kanunu
OHCHR	: Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi
Akt	: Aktaran
Çev	: Çeviren
Ed	: Editör
sf	: Sayfa
vd	: Ve Diğerleri
BT	: Bilişim Teknolojileri
VKM	: Veri Koruma Makamları
HGK	: Hukuk Genel Kurulu
LSD	: Liserjik asit dietilamid